

Orkaan in Irma

Verloren aan kanker, gewonnen in trouw

Quo Vadis Uitgeverij
Postbus 1027
6501 BA Nijmegen
The Netherlands
Tel: 0031 (0)24-3243653
Website: www.qvuitgeverij.nl
E-mail: info@qvuitgeverij.nl

Cover: sculptuur van Kieta Nuij
Vormgeving: Anima Vormgeving en Communicatie, Nijmegen
Druk: Hendrix de Meesterdrukkers, Peer (BE)

Eerste druk, December 2019

ISBN 978-9-492435-12-5

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

© Herman Delwig / Quo Vadis Uitgeverij

*We moesten
rust vinden in onze onrust,
geluk in ons ongeluk
en vrede in onze onvrede.*

Orkaan

Het was 30 augustus 2017. Deze dag staat in de geschiedenis te boek als de dag van het ontstaan van orkaan Irma. Het brute geweld van deze ijzingwekkende draaikolk van warme en vochtige lucht, liet een spoor van vernieling achter in het Caraïbisch gebied. En Irma deed dat alles zonder ook maar één keer 'sorry' te zeggen. Met verwoestende kracht gooide Irma auto's omver, rukte daken van huizen, ontwortelde bomen en vernietigde schepen. Mensen zochten, vaak tevergeefs, beschutting en hielden zich vast aan strohalmen. Niets hield Irma tegen. Zij was ontketend, woest, met windstoten die opliepen tot ver boven 300 kilometer per uur. Veel bewoners van de Bovenwindse Eilanden hebben traumatische ervaringen aan Irma overgehouden. De wereld keek ontluiserd toe.

Volgens de weersberichten is Irma op 13 september 2017 gaan liggen. Maar is dat wel zo? Was deze orkaan niet veel eerder begonnen? Is Irma nu wel uitgeraasd?

Het was 30 augustus 2017. Met angst in het lijf ging ik, voor de zoveelste keer, met Irma naar het ziekenhuis. De laatste onderzoeksresultaten wezen op het onvermijdelijke. Irma zou zich erbij moeten neerleggen. De orkaan in haar lijf, veroorzaakt door een kankersoort van het type woekeraar, vergde zijn onafwendbare tol. Ik voelde de adrenaline in haar lijf en zij in het mijne. De boze tongen van de menslievende artsen wezen op niet veel goeds. De tijd van een definitief afscheid kwam steeds dichterbij. Verwoestingen konden niet uitblijven. Maar omdat alles onvoorspelbaar is en niets te programmeren, hielden wij ons - wellicht tegen beter weten in - vast aan de laatste strohalmen. Wie weet vindt men in de komende weken of maanden nog wel HET MIDDEL uit tegen deze kankerorkaan.

Het was 30 augustus 2017, één dag voor het bereiken van mijn

voorgeprogrammeerde allerlaatste werkdag. Eén dag, voordat de tijd van 'kalmjes aan' kon beginnen. Maar ik moest er, als gevolg van de vergrijzende samenleving, nog een jaar werk aan toevoegen. Het luilekkerland tussen einde werk en einde leven moest nog 365 dagen wachten. De navolgende dag zou een feestdag moeten zijn. Ik wist niet dat er juist dan een zware storm over zou trekken.

Zoals ze wel vaker deed, kwam Irma met excuses naar mij toe. Met de pijn van die kutkanker in haar lijf stamelde ze: "Sorry Herman, nu gaat jouw verjaardagsfeest niet door. We moeten de party afblazen. Of je zult het alleen moeten organiseren. Jij kunt hier toch niets voor mij doen en ik ben hier in goede handen."

Ik kon echter niet denken aan een feest. Met dat wat ons te wachten stond, kon mij ieder feest voor altijd gestolen worden. In mijn beleving was het feesten definitief voorbij. In de vier voorbijgegane jaren manifesteerde deze nietsontziende kanker zich meedogenloos in Irma's lijf. Telkens wanneer wij weer een sprankje hoop hadden, torpedeerde het onze wankele gedachten aan nog enkele jaren zorgeloos en gelukkig leven. Er kon voor mij geen feest meer zijn in dit leven. En elke keer zei Irma: "Sorry!"

Irma cijferde zich weg.

Irma was er altijd voor anderen.

Irma gaf aandacht.

Irma raasde nooit.

Mijn hoofd kolkte van woede en verdriet. In mijn geest was geen rust meer en dat zou er ook nooit meer kunnen komen. Ik voelde me machteloos en deed wat nodig was om Irma's pijn en verdriet te verzachten. Om haar de aandacht te geven die zij nodig had. Om haar liefde te geven, zolang dat nog kon.

In februari 2018 werd de orkaan in Irma's lijf haar te machtig en nam hij de overhand. Irma legde zich bij de lijfelijke

verwoestingen neer, nam moedig afscheid van ons en vertrok uit ons midden met haar boodschap: 'Kijk met liefde, vrede en trots achterom'. Haar boodschap aan ons was, in het volledige besef van haar dood, misschien wel het meest doorleefd van al haar woorden.

'Wees niet enkel verdrietig en blijf er zeker niet in hangen. Het is aan jullie allen gegeven om door te leven. Pak het leven dan met beide handen aan en denk aan de liefde die ik jullie heb gegeven. Heb vrede met het feit dat ik niet verder kon, net zoals ik hier uiteindelijk vrede in heb gevonden. Want wat zou ik aan mijn vrede met de dood hebben, als jullie er in onvrede mee blijven leven? En denk aan mij terug met trots, dat ik jouw moeder, jouw zus, jouw buurvrouw, jouw vriendin, jouw collega of jouw vrouw was. Die trots brengt je meer dan eindeloos janken. Kijk dus niet alleen naar de verwoestingen, maar zie verder terug. Kijk om naar de tijd dat alles nog mooi, heel en vredig was.'

Maar toch! Hoezeer ik ook met haar meegedacht heb over de boodschap 'Kijk met liefde, vrede en trots achterom', de tranen bleven na haar vertrek uit mijn leven komen. Steeds meer ben ik mij ervan bewust dat deze storm nooit helemaal zal overgaan. Haar boodschap aan ons is waar, maar staat vaak zo haaks op de feitelijke beleving van vele momenten. Ik realiseer me nu, dat deze storm te pas en te onpas, onverwachts en voorspelbaar en in alle hevigheid of bij vlagen zal blijven rondrazen.

De eerste weken na haar dood heerste de terneergeslagenheid over de confronterende schade van deze orkaan. Volkomen murw van de verwoestingen, geleefd door de omstandigheden en in een modus van 'doen wat er gedaan moet worden', verdwenen de dagen. Naarmate de tijd verstreek, kwamen er steeds meer lichtpuntjes. Maar elk gevoel van geluk ging vergezeld van verdriet, gemis en schuld. Ja, ook schuld, want hoe kun je

nou lachen, stralen of geluk ervaren, tijdens een periode van rouw? Geluk en verdriet tezamen zorgden na Irma's dood voor wervelwinden, die in mijn hoofd, hart en ziel alles omver bleven kegelen. Geluk en verdriet draaiden als een malle om me heen, tilden me op en wierpen me neer waar ik niet wilde zijn. Iedere blijde bui ging gepaard met heftige regenbuien uit de traanbuizen. Zou deze storm ooit gaan liggen?

Ongetwijfeld keek men in het Caraïbisch gebied, na het heengaan van Irma, met weemoed terug op de tijd waarin alles nog heel was, de bomen nog wortelden in de aarde, de bouwwerken nog volledig intact waren en het land in vrede het leven onderging. Zo gingen ook mijn gedachten naar de tijd voorafgaande aan de storm. De boodschap van Irma geldt niet alleen voor haar gezin en familie, maar voor iedereen die te maken heeft met rouw en verlies als gevolg van orkanen in het leven.

Dit boek beschrijft de laatste jaren van het leven met kanker, maar kijkt ook met liefde, vrede en trots achterom. Soms met een knipoog naar haar levendigheid. Ik heb dit boek vooral geschreven om haar naam en leven te eren en lief te hebben tot aan mijn dood. Om een voetafdruk met haar profiel op deze planeet achter te laten.

Pas na het overlijden van Irma hoorde ik de symbolische betekenis van haar naam. Deze van oorsprong Germaanse naam draagt allesomvattendheid uit, maar ook omschrijvingen als verbonden, groot, geweldig en geheel. Daarmee droeg Irma wel heel veel met zich mee. Wie deze naam heeft, moet maar eens proberen deze volledig waar te maken. Het lijkt mij onmogelijk, voor welk mens dan ook, om dat te realiseren. Want iedereen heeft zijn of haar nukken, storende eigenaardigheden, eigenzinnigheden en naargeestige trekjes. Iedereen kent verleidingen die schadelijk kunnen zijn voor anderen. Niemand heeft of houdt een schone lei. Maar wellicht is het ook anders te interpreteren en zouden wij

allen de naam Irma waardig kunnen zijn. Want in het leven als mens op deze aarde zijn wij allemaal uniek. Zoals wij zijn, is er niemand, was er niemand en zal er nooit meer iemand zijn. Dat maakt ons allesomvattend. En vooral als wij deze allesomvattendheid aan ieder ander mens gunnen, niemand veroordelen op afkomst, geloof of geaardheid, zal het ons verbonden, groot, geweldig en geheel laten zijn.

In dit boek heb ik geprobeerd Irma in haar alles-omvattendheid te beschrijven, met woorden te schilderen. Een onmogelijke opgave. Recent werd ik gegrepen door een weids landschap in Zuid-Afrika. Geen foto of film kon deze weidsheid vastleggen. Niets kon het immense van dit panorama reproduceren. Zo is dat ook met liefde en verdriet. Vele dichters hebben geprobeerd hier woorden aan te geven, maar intense liefde en verdriet zijn niet in woorden te vatten. Het idee om over Irma allesomvattend te zijn, is dus echt een illusie.

Zo kan de titel van dit boek, Orkaan in Irma, ook geïnterpreteerd worden als een orkaan in het allesomvattend. Iets dat domweg niet te bevatten is. Een enorme wervelwind die alles in het leven omvergooit, alsof er geen vaste waarde meer overblijft. Een orkaan die de bodem onder de essentiële levenswaarde meedogenloos onderuithaalt. In dat geweld moesten wij rust vinden in onze onrust, geluk in ons ongeluk en vrede in onze onvrede.

Irma was één vrouw uit de vele miljarden vrouwen die er zijn, waren en nog komen. Zij stond in het centrum van haar eigen wereld. Zonder haar bestaat haar wereld niet meer. Zij creëerde haar wereld in voelen en denken, rondom hetgeen wat er om haar heen gebeurde. Rondom dat wat haar bang, boos, bedroefd en blij maakte, rondom de werelden van anderen.

Een uniek meisje dat ruim dertig jaar met mij optrok in het leven. Centraal in dit boek staan haar en mijn angst, verdriet, strijd en hoop rondom de ziekte kanker, met een onvermijdelijke veel te vroege dood als gevolg. Het boek verhaalt mijn en haar leven

in die laatste jaren, met zo hier en daar een blik op een verder verleden. Een blik op de jaren waarin haar leven nog gezond leek.

Een groep lezers heeft mij geholpen haar verhaal in de meest wezenlijke essentie op te tekenen. Gesprekken met mensen die haar hebben gekend, zijn in het boek opgenomen om het meer te laten zijn dan een eenzijdige beschrijving.

Het is mijn wens om het verhaal meer te laten omvatten dan een stuk geschiedschrijving. Ik wil mensen met dit boek graag een steuntje in de rug geven. Mensen die te maken hebben met het verlies van geliefden of zij die verwachten zelf hun leven te verliezen te midden van hen. Uiteindelijk zijn wij dat allemaal. Daarmee is het dus een boek voor alle lezers.

Het boek zal echter nooit allesomvattend kunnen zijn, want wie kent een ander in al haar of zijn facetten? En wie kent zichzelf volledig? Juist, omdat het niet compleet is, kunnen velen hierin steun vinden in hun angst, verdriet, strijd en hoop. Zo kan dit boek ook bijdragen aan de verbondenheid tussen mensen en aanleiding geven tot warme, liefhebbende, vredige en hoopgevende gesprekken van mens tot mens.

Ik heb ervoor gekozen om aan meerdere hoofdstukken een pagina met gevoelens te koppelen, die lezers kunnen meenemen in hun eigen proces. Ik heb dit 'zielswijze' genoemd. Dit woord is afgeleid van zienswijze, maar met dat woord mis ik de essentie van deze pagina's. Daarmee zou ik de lezers alleen wijzen op een manier waarop je naar het geschrevene kunt kijken en/of erover na kunt denken. Een soort rationale richtingaanwijzer dus.

Met het woord 'zielswijze' ga ik veel verder dan dat. Veel dieper en intenser. Veel meer allesomvattend. Met dat woord zielswijze wil ik minder gedachten en meer gevoelens neerleggen. Wie weet, laten lezers de gevoelens die dit boek oproept hiermee toe in hun diepste binnenste, waarmee ze de kern van hun wezen wijzer laten worden. In mijn beleving staat de wijsheid van de ziel ver boven die van het brein. Zo hebben in mijn perceptie onze gedachten tot